

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Правове регулювання функціонування системи фінансово-економічної безпеки в Україні
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	юридичний факультет. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Розробник(и)	Старинський Микола Володимирович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	8 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Правознавство"
Передумови для вивчення дисципліни	Теорія права, Конституційне право України, Адміністративне право України, Кримінальне право України, Фінансове право України, Податкове право України
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Правове регулювання функціонування фінансово-економічної безпеки» є набуття студентами теоретичних і практичних знань про механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки держави, особливості функціонування державних органів що забезпечують фінансово-економічну безпеку, засоби та інструменти якими може бути забезпечена фінансово-економічну безпеку

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади функціонування фінансово-економічної безпеки держави

<p>Тема 1 Сучасна держава та основні характеристики її функціонування</p> <p>Держава як основа існування сучасного цивілізованого суспільства. Функції сучасної держави та їх характеристика. Держава, право та економіка: концептуальні проблеми взаємодії. Конституційні моделі та принципи державного регулювання економіки на сучасному етапі</p>
<p>Тема 2 Економічна функція держави як основа її стабільного функціонування</p> <p>Поняття та характеристика економічної функції держави. Співвідношення економічної функції з іншими функціями сучасної держави. Економічна функція держави крізь призму людського виміру.</p>
<p>Тема 3 Фінансово-економічна безпека та її роль на сучасному етапі розвитку держави</p> <p>Фінансово-економічна безпека як складова національної безпеки держави: поняття та характеристика. Принципи функціонування фінансово-економічної безпеки. Інформаційні засади функціонування фінансово-економічної безпеки держави.</p>
<p>Тема 4 Механізм функціонування системи фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Поняття та характеристика механізму функціонування системи фінансово-економічної безпеки. Система органів фінансово-економічної безпеки держави.</p>
<p>Модуль 2. Особливості забезпечення фінансово-економічної безпеки в окремих сферах</p>
<p>Тема 5 Грошовий обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Поняття грошей та їх характеристика як основного інструменту забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Функції грошей та їх характеристика. Грошова політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>
<p>Тема 6 Бюджетна система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки</p> <p>Поняття та характеристика бюджетної системи України. Бюджетна політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Тема 7 Податкова система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Податкова політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки. Система та особливості уповноважених державою органів в податковій сфері. Принципи та методи забезпечення фінансово-економічної безпеки податковими інструментами</p>
<p>Тема 8 Банківська діяльність в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Поняття та характеристика банківської системи в Україні. Особливості банківської діяльності в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави.</p>
<p>Тема 9 Валютний обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Поняття валюти і валютних цінностей як інструмент забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Особливості обігу валюти і валютних цінностей на території України. Валютна політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>

<p>Тема 10 Обіг цінних паперів в системі фінансово-економічної безпеки держави</p> <p>Поняття цінних паперів та їх характеристика як основного інструменту забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Особливості обігу цінних паперів на території України. Політика на ринку цінних паперів в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>
<p>Тема 11 Відповідальність за правопорушення як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки</p> <p>Поняття та характеристика відповідальності в системі фінансово-економічної безпеки держави. Адміністративна відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави. Кримінальна відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави. Цивільно-правова відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Тема 12 Напрямки вдосконалення забезпечення системи фінансово-економічної безпеки в Україні</p> <p>Зарубіжний досвід забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Вдосконалення системи державних органів забезпечення функціонування фінансово-економічної безпеки та їх діяльності</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	аналізувати чинне законодавство України у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки на предмет його застосування в практичних ситуаціях
РН2	аналізувати законодавство іноземних держав на предмет виділення ефективних механізмів забезпечення фінансово-економічної безпеки та їх можливої імплементації в чинне законодавство України
РН3	застосовувати на практиці отримані знання у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки держави
РН4	організувати роботу суб'єктів в сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки держави
РН5	брати участь у розробці нормативно-правових актів, що регулюють функціонування системи фінансово-економічної безпеки держави

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

<p>Тема 1. Сучасна держава та основні характеристики її функціонування</p> <p>Лк1 "Сучасна держава та основні характеристики її функціонування"</p> <p>Держава як основа існування сучасного цивілізованого суспільства Функції сучасної держави та їх характеристика. Держава, право та економіка: концептуальні проблеми взаємодії. Конституційні моделі та принципи державного регулювання економіки на сучасному етапі</p>

<p>Пр1 "Сучасна держава та основні характеристики її функціонування"</p> <p>Поняття держави та її характеристика. Функції держави та їх розвиток. Моделі взаємодії держави та економіки на сучасному етапі розвитку суспільства</p>
<p>Тема 2. Економічна функція держави як основа її стабільного функціонування</p>
<p>Лк2 "Економічна функція держави як основа її стабільного функціонування"</p> <p>Поняття та характеристика економічної функції держави. Співвідношення економічної функції з іншими функціями сучасної держави. Економічна функція держави крізь призму людського виміру.</p>
<p>Пр2 "Економічна функція держави як основа її стабільного функціонування"</p> <p>Поняття економічної функції держави та її структура. Співвідношення економічної функції з: а) соціальною, б) правоохоронною; в) екологічною; г) функцією інтеграції і міжнародного співробітництва; д) оборони. Економічна функція і: а) права людини; б) право власності; г) право на користування об'єктами публічною власністю.</p>
<p>Тема 3. Фінансово-економічна безпека та її роль на сучасному етапі розвитку держави</p>
<p>Лк3 "Фінансово-економічна безпека та її роль на сучасному етапі розвитку держави"</p> <p>Поняття фінансово-економічної безпеки держави та її структура. Принципи функціонування фінансово-економічної безпеки держави. Інформаційні засади функціонування фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Пр3 "Фінансово-економічна безпека та її роль на сучасному етапі розвитку держави"</p> <p>Поняття фінансово-економічної безпеки держави та її структура. Принципи функціонування фінансово-економічної безпеки держави. Інформаційні засади функціонування фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Тема 4. Механізм функціонування системи фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Лк4 "Механізм функціонування системи фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Поняття та характеристика механізму функціонування системи фінансово-економічної безпеки. Система органів фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Пр4 "Механізм функціонування системи фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Характеристика механізму функціонування фінансово-економічної безпеки держави. Характеристика системи органів фінансово-економічної безпеки держави. Органи державного управління в системі фінансово-економічної безпеки держави Правоохоронні органи в системі фінансово-економічної безпеки держави. Судові органи в системі фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Тема 5. Грошовий обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави</p>

<p>Лк5 "Грошовий обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Поняття грошей та їх характеристика як основного інструменту забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Функції грошей та їх характеристика. Грошова політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>
<p>Пр5 "Грошовий обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Гроші як основний інструмент економіки. Основні та похідні функції грошей. Поняття та характеристика грошового обігу в Україні. Грошова політика та особливості її реалізації в Україні як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>
<p>Тема 6. Бюджетна система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки</p>
<p>Лк6 "Бюджетна система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки"</p> <p>Поняття та характеристика бюджетної системи України. Бюджетна політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Пр6 "Бюджетна система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки"</p> <p>Поняття та характеристика бюджету. Бюджетна система України та особливості її функціонування. Бюджетна політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Відповідальність за бюджетні правопорушення як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Тема 7. Податкова система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Лк7 "Податкова система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Податкова політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки. Система та особливості уповноважених державою органів в податковій сфері . Принципи та методи забезпечення фінансово-економічної безпеки податковими інструментами</p>
<p>Пр7 "Податкова система в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Поняття та характеристика податку. Система податків в Україні. Податкова система та особливості її функціонування в Україні. Принципи та методи забезпечення фінансово-економічної безпеки податковими інструментами</p>
<p>Тема 8. Банківська діяльність в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>
<p>Лк8 "Банківська діяльність в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави"</p> <p>Поняття та характеристика банківської системи в Україні. Особливості банківської діяльності в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави</p>

Пр8 "Банківська діяльність в механізмі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави"

Поняття банківської системи в Україні та її характеристика. Банк як основний елемент банківської системи. Поняття та характеристика банківської діяльності в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки держави

Тема 9. Валютний обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави

Лк9 "Валютний обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави"

Поняття валюти і валютних цінностей як інструмент забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Особливості обігу валюти і валютних цінностей на території України. Валютна політика як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки

Пр9 "Валютний обіг в системі фінансово-економічної безпеки держави"

Поняття валюти та валютних цінностей як фінансових інструментів. Особливості валютного обігу на території України. Валютні операції як засіб управління фінансово-економічною безпекою держави. Місце міжнародних фінансово-кредитних установ в системі фінансово-економічної безпеки України

Тема 10. Обіг цінних паперів в системі фінансово-економічної безпеки держави

Лк10 "Обіг цінних паперів в системі фінансово-економічної безпеки держави"

Поняття цінних паперів та їх характеристика як основного інструменту забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Особливості обігу цінних паперів на території України. Політика на ринку цінних паперів в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки

Пр10 "Обіг цінних паперів в системі фінансово-економічної безпеки держави"

Поняття цінних паперів та їх характеристика як фінансових інструментів. Особливості обігу цінних паперів в Україні. Система державного регулювання обігу цінних паперів в Україні. Політика на ринку цінних паперів в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки

Тема 11. Відповідальність за правопорушення як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки

Лк11 "Відповідальність за правопорушення як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки"

Поняття та характеристика відповідальності в системі фінансово-економічної безпеки держави. Адміністративна відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави. Кримінальна відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави. Цивільно-правова відповідальність в системі фінансово-економічної безпеки держави

Пр11 "Відповідальність за правопорушення як засіб забезпечення фінансово-економічної безпеки"

Поняття юридичної відповідальності в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки. Адміністративна відповідальність в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки. Кримінальна відповідальність в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки. Цивільно-правова відповідальність в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки

Тема 12. Напрямки вдосконалення забезпечення системи фінансово-економічної безпеки в Україні

Лк12 "Напрямки вдосконалення забезпечення системи фінансово-економічної безпеки в Україні"

Зарубіжний досвід забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Вдосконалення системи державних органів забезпечення функціонування фінансово-економічної безпеки та їх діяльності

Пр12 "Напрямки вдосконалення забезпечення системи фінансово-економічної безпеки в Україні"

Досвід європейських держав у забезпечення їх фінансово-економічної безпеки. Досвід США у забезпечення їх фінансово-економічної безпеки. Досвід пострадянських держав у забезпечення їх фінансово-економічної безпеки. Перспективи вдосконалення системи державних органів з функціонування фінансово-економічної безпеки та їх діяльності

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання групового дослідницького завдання
НД2	Виконання групового практичного завдання
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Підготовка до лекцій
НД5	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД6	Підготовка до практичних занять
НД7	Підготовка мультимедійних презентацій
НД8	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Дослідницька робота
МН3	Лекції-дискусії
МН4	Практико-орієнтоване навчання
МН5	Проблемні лекції

МН6	Проблемний семінар
-----	--------------------

Лекція. В процесі викладення навчальної дисципліни будуть застосовуватися вступна (тема 1), оглядова (тема 2, 3), тематичні (теми 5, 6, 7, 8, 9, 10), інформаційна (тема 11,) та підсумкові лекції (теми 12). Залежно від методів викладення навчального матеріалу в процесі викладання окремих тем можливим є застосування таких видів лекцій як монологічна, інформаційно-проблемна, проблемна, лекція бесіда або їх поєднання. Практичні методи навчання. При викладанні навчальної дисципліни застосовуються такі методи навчання як практичне заняття, а по деяким темам, зокрема темам 5-9 використовуються проблемні практичні заняття.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО2	Захист презентацій та рефератів
МФО3	Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами
МФО4	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО5	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)
МСО2	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)
МСО3	Оцінювання письмових робіт

МСО4	Складання комплексного письмового модульного контролю
МСО5	Підготовка есе

Контрольні заходи:

3 семестр		100 балів
МСО1. Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)		10
	2x5	10
МСО2. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		10
	2x5	10
МСО3. Оцінювання письмових робіт		48
	12x4	48
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		20
		20
МСО5. Підготовка есе		12
		12

Контрольні заходи в особливому випадку:

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН6	Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Ткаченко І.П. Фінансова безпека. Конспект лекцій з дисципліни. Дніпропетровський державний технічний університет, Кам'янське, 2017. 260 с.
2	Фіскальна безпека держави: концептуальні засади та шляхи забезпечення: [монографія] / В. П. Мартинюк, О. В. Баранецька. – Тернопіль: Крок, 2015. – 206 с

3	Гудзовата О. О. Грошово-кредитна політика в системі забезпечення фінансової безпеки України: теоретико-методологічні засади та напрями реалізації: монографія. Львів: Вид-во ННВК «АТБ», 2018. 300 с
4	Міжнародний фінансовий правопорядок: теоретичні засади та сучасний стан розвитку : монографія. Чернівці : Друк Арт, 2019. 560 с.
5	Шумилов В. М. Международное экономическое право : учебник для магистров. 6-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательство Юрайт, 2015. 612 с.
Допоміжна література	
1	Чупрова Е.В. Ответственность за экономические преступления по уголовному праву Англии. Москва: Волтерс Клувер, 2010. 208 с
2	Хилюта В.В. Преступления против порядка осуществления экономической деятельности: проблемы правотворчества и правоприменения: монографія. Гродно: ГрГУ, 2014. 456 с.
3	Тюнин В.И. Преступления в сфере экономической деятельности: учебно-практическое пособие. Москва: Юрлитинформ, 2012. 384 с.
4	Франчук В.В. Кримінально-правові засоби охорони економіки України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2015. 272 с.
5	Полянський Є.Ю. Кримінально-правова доктрина США: генезис, обґрунтування, перспективи: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Одеса, 2015. 417 с.
6	Ковалко Н. М. Державні та місцеві цінні папери як об'єкти фінансово-правового регулювання : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 328 с.
7	Теорія та практика адаптації законодавства України про банківську діяльність до законодавства Європейського Союзу / .; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. А. Музики-Стефанчук. Київ : Самміт-Книга, 2016. 268 с.
8	Цінні папери: підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько та ін.; за ред. В.Б. Базилевича. Київ: Знання, 2011. 1094 с.
9	Фінансове право: навч. посіб. / [Л.К. Воронова та ін.]; за заг. ред. проф. Н.Ю. Пришви. Київ: Ліра-К, 2018. 375 с.
10	Финансово-правовые институты зарубежных стран: учебное пособие / В.А. Белов, М.М. Прошунин; отв. ред. В.А. Белов. М.: ИНФРА-М, РИОР, 2012. 304 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Інтернет портал Верховної Ради України: https://www.rada.gov.ua
2	Інтернет портал Президента України: https://www.president.gov.ua
3	Інтернет портал Кабінету Міністрів України: https://www.kmu.gov.ua
4	Інтернет портал Національного банку України: https://bank.gov.ua
5	Інтернет портал Служби безпеки України: https://ssu.gov.ua

6	Інтернет портал Державної податкової служби України: https://tax.gov.ua/
7	Сайт Міжнародного Валютного Фонду: https://www.imf.org/external